

Laugu Getter: kagu kandi kundsa tandsupidol

Kae lk 2

Vanõmbidõ kogo suurõmbidõ ja väikumbidõ lõunamaa sõpru man

Kae lk 3

Kas timahava grilli lihha vai kalla?

Kae lk 4



9 771406 922005



HERTSMANNI JASSU PILT

Võro lauligu anni võimsa kontsõrdi. 11. hainakuul asti «Aigu om!» festivali küünükontsõrdil üles võro lauligu. Pia kolm tunni pikäl kontsõrdil kävevä püüne pääl Sommeri Lauri, Rahmani Jan ja Elo, Ilvese Aapo, Kalkuna Mari ja Kuslapuu Kaisa. Päämidselt kanti ette umakeelist ja umameelist loomingut. Pildi pääl esitase lauligu ütenkuun laulu «Määne om seo maa?».

UL

Lõõdsa- ja söögipäiv Põlvan

19. hainakuu pääväl saa Põlvan häädmiiit tunda rahvamuusikast ja perimüslükust söögist. Kellä 11–16 om keskplatsi pääl Hurda Jakobi nimeline rahvasöögifestival, kon võrrõldas kõgõ parõmbat leibä, karaskit, sõira ja kodoveini, miä ollõv Hurda hindä lemmiku olnu. Peetäs laatu ja vallahõ omma tüütarõ. Õdagu kell 18 nakas Indsikurmu laululava pääl lõõdsamuusigapido Harmoonika ja simman.

Timahavanõ Kaika suvõülikooli matka-päiv tulõ põimukuu keskel Tsoorun

Kaika suvõülikuuli peetäs timahavva 16. põimukuu pääväl kell 12 Tsooru rahvamajan. Rektri om Kuslapuu Kaisa, kiä kõnõlas hindä kõüdüssest Tsooruga ja näütäs põnõvit pai-

UL

ku. Päävä joosul omma loengu võro keelest, kirändüsest ja aoluust. Õdagu saa kuulda perimüsmuusikat ja Kuslapuu Kaisa loomingut. Oodõdu omma kõik võro keelest ni kultuurist huvitõdu inemise!

Võro instituudi tiidüstüü kiteti hääs

Võro instituut sai ildaaigu haridus- ja tiidüsmينيةeriumilt kinnitüse, et asotusõn om tett väärt tiidüstüüd, akadeemilidsen kõnnõpruugin tähendäs tuu, et instituut om evalveerit ku tiidüsasotus. Hindamiskomisjonin olnu vällämaa tiidläse käve instituudin kaeman, kuis om tiidüstüü tan kõrraldõt ja kas seol om ütiskundlikku mõjjo. Näide hinnangu perrä om tiidüstüü kõrda lännü ja kogokunnalõ tähtsä ni piässi jakkuma. Instituudi tiidläse tegelese päämädselt võro keele, perimüskultuuri ja aoluu uurmisõga.

UL

Näütüs saalin ja liinaruumin

RAJU ELISABET

11. hainakuul tetti Võromaa muusõmin vallahõ Mäetammõ Marko juubõlinäütüs «Teekond tundmatusse». Näütüsele omma kokko koradu kunstigu kolmõ loomingulidsõ aastakümne tähtsämbä tüü ni osa näütüsest om Võro liinaruumi kah jõudnu.

Mäetammõ Marko om üts esierälidsemit Eesti täämbädse ao kunstnikkõ, kiä kaes uman loomingun innekökkõ pingõt inemiisi umavaihõlidsõn ja ütiskundlikun läbikäümisen ni poln sinnä alasi pallo nalla ja pilkust. Võromaa muusõmin 11. mahlakuu pääväl vallahõ tettüle näütüsele om Mäetamm valinu uma kolmõkümne toimõndamisaasta tähtsämbä tüü, miä ütelidsi avitasõ parõmbidõ arvo saia timä mitmõsugutsist luumisaigõst. Loomingut lõvvüs egäsugutsõn vormin joonistuisist installatsioonini. Näütüse kokkosäädjä, maalikunstnik Kongi Kristi tävvendäs Mäetammõ luudut ummamuudu ruumitunnõtõsõga ja om loonu värvikireviide sainuga saalist umaette kunsti-teosõ.

Osa näütüsest sünnüs Võromaa muusõmin paigapääl. Mäetamm vii uma loomingu lühijuttõ ni pilte kujol püsünäütüse saali, et näüädäda paiga aoluku uma kaemisõ perrä ja kävvü veidü läbi muusõmi eksponaatõga. Tekste kirotõn sai Mäetamm innõkökkõ mõtit Võromaa aoluu näütüsest. A kunst jõud installatsiooni ku-



TREIALI ANDRESE PILT

Katariina puiõria pääl või nätä võrokeelitside üteliüsiga pinke. Pildi pääl ajava juttu gallõrist Huulõ Jana ja kunstnik Mäetammõ Marko.

jol ka muusõumi sainu vaihõlt Katariina allee pääle. Sääne mõtõ tullf Mäetammõ 2011. aastaga teosõst «Postkaardid Pariisist», andõn kunstnigulõ huugu luvva Võrol kah pargipinkele võrokeelidsõ mõttõmulli ni katõkönnõ. Mõttõmulli kujotasõ katõ uulidsa pääl kõndja vaihõl sündüvät jutuajamist vai esiki mõttõplahvast. Seo installatsiooniga taht Mäetamm kittä võro kiilt ja kultuuri.

Näütüse vallategemisel sai kunstnigu hindäga kah jutu pääle.

Kas Võro...

...õhk tege vabas? Jah, tege külh! Ja mitte õnnõ, tan loom-ing kasus ullimuudu. Ku mõni aig tagasi siiä tulli, istsõ maaha ja mugu kiroti. Ma ei tiia, kas tuud mõotas määnegi Võro *vibe* vai hõng, a loom-ingut tugõja olõminõ om tan olõman külh.

A mille sa just Võrolõ hindä juubõlinäütüse tõit?

Ma olõ esi (Karksi-)Nuiast. Ja ku ma Võrolõ ütiskõrd jõud-sõ, saie arvo, et Võro tulõtas mullõ väega mu hindä kodo-kanti miilde. Ja sõs sääne mõtõ olf kah viil, et kõik näütüse ja kunst ei piä Tañan olõma.

Ma taha tuvva kunsti sinnä, kon taad säändsens näütüse-formaadin pallo ei olõ. Ma esi kasvi üles kotusõ pääl, kon es olõ määnestki gallõriid. Kõik seo mõotas.

Miä om Võrol su jaos tähtsä vai mis mõotas?

Mullõ miildüs tan väega, selle et inemise, mõtlõminõ ni ütlemine omma kuigimuudu õgvõmba. Võrokõsõ omma õkvaütlejä. Äsä saava tettü, kõik om sääne mõistlik ja loogilinõ.

Näütüs «Teekond tundmatusse» om Võromaa muusõmin vallahõ 7. süüküskuu pääväni.

Saru külän heräsi päält 60 aasta vahtsõst ello vana kultuurisüä

SAARÕ HIPPI

11. hainakuu pääväl peeti üle 60 aastaga Sarun Andrusõl jäl vanan magasiidan pitu. Ait, miä sais Saru koolimaja ja Kolga sünnükotussõ vallamaja vaihõl, om inmembi rahvamaja kah olnu, a 1960. aastist olõ-i tan midägi tettü.

Ütest külest om taa vana külä-keskusõ vahtsõnõ ellutuuminõ, a tõsõlt puult ka Mõttusidõ perre suurõ ettevõtmisõ täüdeminek. Uuri Mõttusõ Kadi ja Märteni käest, kuis magasiait vahtsõ elu sisse sai.

Kost tull mõtõ magasiait osta ja tuu esi kõrda tetä?

KADI: Mahlakuun 2019 mu

tõõnõpuul Märten, kiä esi om Saru külä poiss, tullf kodu ja kõnõlf mullõ, et tä käve siin ümbre müüre ja mõtõf: seo om nii äge hoonõ, et võinu seo õks kõrda tetä. Ja tä esi om kõik aig sääne kullatsidõ käs-siga ehitäjä olnu, et naksimigi lihtsäle otsast pääle. Ostimi maja är, teimi katusõ pääle ja sis edesi.

MÄRTEN: Saina paistuva inämb-vähämb hään kõrran, tuuperäst saigi ette võetus. Nüüd sis umbõs täpselt kuus aastat ildamba om asi valmis.

A mille plaaniga tetä seost avalik pidupaik?

MÄRTEN: Sääne mõtõ jah olf, et kunagi nakkami tan midägi kõrraldama. Vahepääl olf külärahval jutt, et teemi puutüükua, a iks vist algusõst

pääle olf sääne plaan.

KADI: Minevä aasta suvõl kõrraldimi tan üte juubõli ja kuigi kõik viil valmis es olõ, inemiisile miildü ja säält tullf viil julgust, et seo sobis häste pidupaigas ja tuu nimel tasus vaiva nätä.

Kuis tuu sis võimalikus sai?

KADI: Roobi Katrin and-sõ meile nõvvo, et tekkü mi MTÜ, et küssü tukõ. MTÜ nimes sai Rahvaait, selle et ütest külest om seo vana magasiat, a tan olf Saru külä rahvamaja kah, nii et nimi om sis naist katõst kokku pant. Meil om viis ammõtlikku liigõt, a viil hulga külärahvast om abin käünü talgul, näütüses maja ümbrelt kõrda tege-män. Kohaligu umaalgatusõ programmist Rõugõ vallast



SAARÕ HIPPI PILT

Mõttusõ Kadi ja Märten hindä kõrda tettü Saru magasiaidaga.

saimi rahha tsolgiviitorrõ pandmisõs ja üritüse kõrral-damisõs.

Mis plaani edesi omma?

KADI: Põimukuun tulõ meil joba egäl nädälivahetu-

sõl tan ettevõtmisõ: opitarõ lillesäädmisest, rahvarõivist, jahist ja makrameest. Nii et plaanõ om hulga. Umakandi inemiisi huvi om suur ja hää sõnaga tugõjit om väega hulga.

Kultuuriõdagul kõnõlf Paegli-se Aili Saru külä kultuurielo aoluust, üles astõva Mõnis-tõ rahvatandsurühm Hipp ja lauluansambli Mehkarid. Sai nätä Alle-Saija tiatritalu etendüst «Piibujutu» ja muu-sikat teivä kohaligu taustaga muusigu Kõiva Inda, Visla Enrik ja Käärmanni Reino. Programm olf tõtõstõ õkva nigu vanastõ, nostalgiahõngu andsõva edesi laululehe, väi-ku aolunäütüs ja kaonu Saru raamadukogust perrä jäänu ja üles otsidu raamadu.

Nällähädä

Timahavvatsölö suvölö olö-i võõras hulga vett ja kõvva mürglit, miä taivas alla saat. Nurmõ omma vii all, aiamaast saanu mualumbi ja kõrvidsälehe iätükkel är lahudu. Ku kujuta säänest aigu ette pia katssada aastat tagasi elänu inemise silmist, pelätänu või-olla väega sügüse ähvärdävat nällähätä ja pia võinu valla-kohtu protokollõ sisse kirja panda viläpäie varguisi mõisanurmõ päält vai tõsõ perre tara takast.

Önnõs ei olö Eesti ala pääl peris nällähätä joba 1860. aastist nättü. Magasiada ei olö inämb külli tagavaravillä täüs pant, noist omma saanu näütüses pidusaali. Nüüd paistusõ ikaldusõ märgi tõistmuudu vällä: üleilma turg timm vilä hinda ja tuu jõud päämidselt poodiriulidõ vai massõ nõsõmisõni. Märke tuust näge näütüses televisorireklaamõst, kon poodiketi vaidlõsõ, kelle hinna odavambas jääse.

Olku noidõ suuri vaiõluisiga massõ vai ilmaasjo üle kuis om, mõnikõrd tasus hoobis meelen pitä, kuis täämbädsel aol ütstõist avita saa, miä saa olla vahtsõnõ külä kants ja magasiat. Kas tuu rolli omma võtnu populaarsõ söögijagamiskapi vai Mofovihu abiandmisõ rühmä? Tiia-i täpsele, a või arvada, et ku luudusõn õks sarnatsit tormõ ja suvvi om, om ka säändsit murrit ja api.

SAARÕ HIPPI,
Uma Lehe suvõtoimõndaja



UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadress: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:
Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee
Tellmine: AS Õhtuleht Kirjastus, tellimine.ee, tel 617 7717

Ku häste kagukandi kundsa tandsupidol kävevä?

Seokõrdnõ, 21. tandsupido oll esieräline tuu poolõst, et jäl üle pikä ao olli tandsurühmä piirkunna perrä är jaedu. Võromaa ni Setomaa segä-, latsi- ja perrerühmä olli Kagukandi liigi all. Piirkunna perrä tett jagamisõ tsiht om tuvva vällä egä kandi uma nägo ja lugu. Kuigi inämbüsen olli plat-si pääl tõtõstõ Kagu-Eestist peri rühmä, pässi püüne pääle mõnõ pääliina rühmä kah, kinkal sälän seto rõiva. Tuu pääle tegüsi veidü küsümüisi ja tuu pand' piirkunna perrä jagamisõ kahtlusõ ala. Om teedä, et Lõuna-Eestin olö-i juhenda-jidõ ja tandsjiddõga kõgõ parõmb saisi ja konkuriirmine pääliina rühmiga tege pidolõ päsemise rassõmbas. Olkõ vai kagukandi inemiisi veidemba, a uma kandi luku võinu kõnõlda iks uma inemise. Sääne kõrd avitanu vast Lõuna-Eesti tandsupõldu ello kah herätä – pidolõ päsemise võimalus olnu suurõmb ja inämb inemiisi julgunu tuu tii ette võtta.

Kagukanti vidi iist Udrasõ Maire uma miiskunnaga ja rühmä esiti kats luku: «Haani miis», mille Udras oll säädnü Leete Kai tandsu perrä, ja «Kagukandi klaar», mille autor om liigijuht esi. Noilõ tull mano ütine finaal, kon tandsiti viil kolm tandsu, noidõ siän kuulsa «Tuljak», pido nimilugu «Iseoma» ja «Lõõme loo-jan-guni lokku». Latsirühmä tandsõva viil tandsu «Hõissassaa».

Edimädsenä esit Kagukant tandsu «Haani miis», mis oll innekökkõ meeleperi uma häste tunnot ja armastõt rahvaligu muusiga peräst – seo om vist üts võrokeeline laul, millest egä eestlane tiid vähembält edimäst salmi. A tands esi jäi vällä pääl nõrgas. Paistus, et liikmine oll suurõlt jaolt huugu saanu Mikkeli Helju



LAUGU GETTER,
perimustandsu uurja, rahvatandsujuht

mineväl aastagasaal luudust «setoperätsess» lavarahvatand-sust «Otsapandjatse». Korgõ põlvõnõstmisjuusk, lajan hoiõdu käe, kumardamisõ ni tandsu ülene pilt (*esteeetika*) omma sarnadsõ. A säändse lavatandsuliikmisõ es olö mu ku kaeja jaos mõosa, rohkõmb paistu mullõ, et tandsjil om rassõ ja halv. Vällä pääl sündü-nü paistu umbõ rahmõldami-nõ vällä, teedüst ja mürrä oll tollõperäst hulga. Joonisõ es nakka kah vähembält läbi te-levisoriekraani mõoma, selle et muu, miä sündü, oll tollõst üle. Sääne sahmmiõ paistu

Vana-Võromaa «Aigu om!» motot meelen hoitõn andsak ja võõras.

Tandsu liikmiskiil es lää kokko Lõuna-Eesti rahvarõividõga: mihi pikä suursärgi, seto naisi uhkõ ehte, võrokõisi pikä prundsi ja põllõ ei olö mõtõldu säändsise suuri liigutuisi jaos. Kas piirkunna perrä kokko säetüisi tandsõ tsiht võinu olla õkva tuu kandi rõividõ vällä-tuuminõ ja noidõ umaperä meelen pidämine? Tandsun «Haani miis» jäi mu jaos puu-du väärüksest, tandsumõnost ja piirkunna umaperäst. Pääle muusiga es olöki säääl löüdü

midägi muud, miä uma kandi kokko käü. Tands esi tull lavalidsõ rahvatandsu normist ja es näütä kuigimuudu Vana-Võromaa tandsukultuuri.

Tõnõ tands «Kagukandi klaar» oll uma arvosaamisõ ja esitüse poolõst tugõvamb. Pruugit oll piirkunna perimustandsõ ehk tandsõ, midä periselst Võromaal ja Setomaal tandsit om. Nii muusiga ku liikmise poolõst oll säääl hulga umaperäst ja tandsu näivä uhkõ ni ilosa vällä kah. Väega miildõ algusõ poolõ olnu lahendus, ku Vanalt Võromaal peri nellätandsu tandsõva Võromaa rõivin rühmä ja seto rühmä kaiva päält, peräst oll jäl vahetus.

Perimustandsõlõ umadsõ lihtsambä sammu olli mõnu-sa ja panni mustri kah häste tüüle. Paistu, et tandsmisõst tundsõ kõik rõõmu, latsõ kah, kellel edimädsen tandsun suurt midägi tetä es olö. Ku veidükese nurista, sis iks viil valitsõs perimustandsun kah lavarahvatand-su ilomiil. Ku tuud kokkopuulõ kisku ja tandsja perimustandsu stiili arõndanu, olnu tuu väega hää ja illos esitüs. «Kagukandi klaari» man oll kõgõ nõrgõmb muusiga, kon vahepääl tandsõ nimmi vällähõikaminõ tervet lahkõs. Samal aol om mõtõ hää: tandsu nimi üteldäs vällä ja kae-ja saa kah arvo, ku üts algas ja tõnõ lõpõs.

Niisõs või üteldä, et piirkunna perrä jagaminõ tõi pidolõ hulga vahtsit ja põnvõt võimaluisi tandsuvara valimisõs ja platsi pääle säädmises, eski ku kõiki võimaluisi viil es pruugita. Kagukandi plokist oll kõgõ tugõvamb perimustandsõ pruukva säädüng, miä oll kodonõ ja illos. Ma looda, et tulõvaisil pidodõl julgutäs viil inämb uma kandi näko, perimüst ja hindätiidmist vällä tuvva.

Uma kodokeelee armastus pand tehnoloogia tüüle

SAARÕ HIPPI

Tättari Andre om Võromaa juuriga puutritiidlane, kiä tekä uma doktoritüü tuust, kuis opata massinalõ võro keele ja tõisi soomõ-ugri kiili tõlkmist. Tä kõnõl Umalõ Lehele lähkümbält tuust, kuis tä säändse keeletehnoloogia mano jõud-sõ ja mis tedä võro juuri man kõgõ inämb mõotas.

Sann om elo alus

Sündümise perrä om Andre peri Valga liinast, a imä ja esä sinnä lännü Taheva, Harglõ ja Mõnistõ kandist. Inämbüs suv-vi sai kah oltus Harglõn, kon käüti egä suvi tüüd tegemän ja maaello elämän, senikavva, ku kodo saadi puutri. Sis inämb nii väega maalõ mängmä es kisu ja inämb es käüdä. Samal aol omma iks alalõ mõnõ kombõ ja elämise viis – kuis hinnatas seenen käümist, esi vihatege-mist ja jaanipäivi. Kimmäle pidä Andre Võromaa sugulaisi hindäsugutsõs ja suurõmbas mõotajas. Põha-Eesti inemise ollõv õkva väega tõistmuudu, kasvai uma olõgi poolõst ja sannaarmastusõ puudusõ pe-räst. Sannast pidä tä väega ja üts elo kõgõ edimäne mälestüs om Harglõst vanast sannast, kon latsõ aeti ülemädsõ astmõ pääle

istma, samal aol kei ederuumin pliidi pääl sitigumahl, miä aiõ hääd hõngu. Elo edimäne mä-lestüs oll kah väega lihtsä. «Mä-letä, et istsõ lava pääl ja mõtli, et umbõ lämme om,» kõnõlõs tä.

Tsihi lõudmine

12 aastakka Valgan koolin käümist heräf suurõ huvi reaala-inidõ vasta ja füüsigaolüm-piaadil käümine vei ülikuuli füüsikat opma. Lätš puul aastat müüdä, kooni jõudse peräle, et võinu hoobis IT pääle min-nä. «Edimädsel semestril pidi üten ainõn tegemä edimädsõ programmiirmisülesandõ ja õkva ku ma näi, kuis tuu tüütäs ja tuuga nakkama sai, lät-si hoobis puutritiidüst opma,» tulõtas Andre miilde aigu, ku koodikudaminõ es olö viil nii lakja lännü tiidmine.

Arvuditiidüse mant keele-tehnoloogia mano jõudminõ oll kah andsak tii: ku edimädsel kursusõl kõnõldi tsihtest, midä om võimalik uuri, sis keele-tehnoloogia paistu noist kõgõ igävamb, esieränis ku esi väega keeleinimine ei olö. Tuu muutu sis, ku magistrin pidi massin-oppusõ ainõn hindama tõlkmis-programmõ tüüd. «Ma võti tuu ette, selle et ainõ oll maru ras-sõ ja lisapunktõ sai tuu iist, ku määndsegi projekti tiit. A tull nii



SAARÕ HIPPI PILT

Tättari Andre Tarto Ülikooli puutritiidüse majan.

hää tüü, et tuust sai eski artikli.» Edespite sai massintõlkõst Andre magistritüü teema ja akadee-miä miildü kah väega, nii et sai doktorantuur ette võetus. «Imä-esä ütliivä, et olõt tark poiss, mine proovi õnnõ,» nimmas tä vanõmbidõ tukõ. Päält tuu oll akadeemiäelo muud muudu kah kasulik: sai reisi, maailma nätä ja tetä asju tehnoloogiaga, midä muidu viil es pruugita.

Süäme perrä tett tüü

Massintõlkõ teema man nakaš Andret väega huvitama just tuu, kuis väikeisi kiili tõlki. Tuust sai doktoritüü teema – väikei-si resurssõga kiili massintõlgõ.

Kuigi edimält oll mõtõld pää-mädselt eesti kiilt, sis pia sai tuu tetä viil väikumbas võro keele ja tõisi soomõ-ugri kiili tõlkmisõs. Säändsit lähkeisi sugulaskiili saa massinalõ tõlkmisõ oppa-misõ man häste pruuki, lausõ tegemisest ja grammatikast om parõmb arvo saia ja lihtsamb om löüdä noid tekste, miä omma mõlõmban keelen olõman ja saa massinalõ kätte anda. Sääne projekt sarnatsidõ kiili tõlkmisõ programmist om tiidüsilman iinkujos saanu, tuud om proovit näütüses Hawaii kiili pääl.

Projekti vidä Tarto Ülikoolin Fišeli Mark ja üts tsiht om tuu kah, et väikeisi kiili jaos seo

projekt ja tõlkmisüstemi saanu avaligus. Andre pandsõ tõisi tudõngidõ abiga programmi eesti, soomõ, võro keele ja kats saami kiilt, selle et kõik pruukva ladina tähistüt ja näide kottalõ oll juttõ löüdä. Nüüd tüütäs tüürühm asaga viil edesi ja manu om pant tõisi soomõ-ugri kiili. Kuigi kõik miiskunnan omma puutritiidläse, om näil väega suur huvi soomõ-ugri kiili vasta ja mõni om esi kah mõnõ soomõ-ugri rahva siäst.

Võro kiil puutrin

Tuu, et võro kiil kah mängu võtta, oll tävveste Andre hindä süämeasi. Võro kiil om timä jaos kõik aig olnu tähtsä vanaimä ja vanaesä kiil, a imä ja esä tuud kunagi timägä es kõnõla ja kiil peris selges es saa. «Doktori-oppusõ aol võti ülikoolin viil võro keele kursust. Võti uma naasõ kah ütten, a tä om Jõgõ-valt ja täl oll iks hulga rassõmb ku mul. A grammatikast sai tuu pääle inämb aimu ja oll kasu-lik.» Uma latsõga taht tä kühl inämb võro kiilt pruuki ja tuud kuigimuudu latsõlõ näüdüdä.

Inämbüs ümbrepanmisõ alusõs olnuid tekste olli soomõ ja eesti keelen, a kolmanda kottussõ pääl ummi matõrjalõ poolõst omgi võro kiil. Pruuki sai ossa Uma Lehe tekstest ja võro-

keelitsest Vikipeediäst, manu panti mõnõ raamadu ja näütü-ses põhisäädüs, et massin saanu arvo, miä tuu võro kiil om. Rassõs tekä asä tuu, ku mõnõn jutun es olö pruugitu q-tähte ega üttegi märki kakkõhelü ja mitmusõ märkmises. Massin lihtsähe ei saa sis sukugi arvo, kuis sõnaga piät ümbre käümä.

Suurõ ilma huvi om raha

Neurotõlkõ leht om nüüd tükk aigu pruukmisõn olnu ja pruukjilõ väega kasulik. Samal aol ei olö ei eesti ega võro kiil nii suurõ, et mõnõlõ suurõlõ firmalõ huvvi pakku, selle et rahha toonu tuu sisse väega veidü. «Tuu, et näütü-ses Google'i tõlgõ olnu võro keelen, saanu võimaligus õnnõ sis, ku säääl tüütänü mõni herksä soomõ-ugri aktivist,» märk Andre. Parhilla om tä esi kah tiidüstüüst ja tõlkõ-arõndusõst edesi liiknu, selle et akadeemiäraha iist elä-i väega häste är. Ku majalain mastu, saa jäl tagasi tulla kodokeelee pästmise mano. Senikavva saa egä võrokõnõ ütten avita toolõ, et internetin löödünü inämb võrokeelist teksti, midä saa nätä ja massinilõ oppamisõs pruuki: egäüts võinu näütüses kirota võro Vikipeediäle mõnõ artikli.

Lõunamaa sõpru man

SAARÕ HIPPI

Piimäkuun kävemi üten võrokõisi kongressi vanõmbidõ kogo inemiisiga Hispaanian ja Portugalin kaeman, kuis eläse säändse väiku keele nigu galeegi ja miranda kiil. Innekõkkõ tuuperäst, et tõisi aktiviste käest teedä sala, kuis nimä omma jõudnu sinnäni, et riigi tunnustasõ näide kiilt ku ammõtliku piirkunnakiilt. Tõsõst külest tuuperäst kah, et saia näide kultuurist, tegemiisist ja aktivismist inämb aimu.

Kõgõpäält kaimi üle Santiago de Compostela liina, mis om Galiitsia pääliin, pääle tuud muidoki palvõrännu tsihtpaik kah. Keskaol olf Galiitsia eräle kuningriik, kon kõnõldi galeegi kiilt, miä om piä ütesugumanõ portugali keelega. Ku Hispaania ala är valluf, keeleti Galiitsian galeegi keele prukminõ kirän ja avalikun läbikäimisen. Viil 1970. aastidõ aktivism vei tollõni, et 1981 kuulutõdi kiil jäl ammõtliku prukmisõ keeles. Pääliinan tuu ülearvo silmä es nakka – sildi ja muu olli inämbüisi hispaania keelen –, a ku kõnõlda näütüses hotelli administraatori vai inemiisiga, kiä omma maalt, ütli nimä, et egäpäävatsen pruugin pidäv nä parõmbas galeegi kiilt.

Kotusõpäälidse keeleaktiviste organisatsiooni A Mesa direktri kõnõl, et 30 aastakka tagasi kõnõl 70% piirkunna inemiisist galeegi kiilt egä päiv, a nüüd õnnõ 40% ehk aoluun omma näide keele jaos eräkõrdselt halva ao, midä proovitas ümbre käändä muudsa tehnoloogiaga. Näütüses omma keeleaktivisti tennü kokkuleppe video- ja veebilehefirmadõga, et näide asju saanu kõrraga galeegi kiilde

kah ümbre panda. Om olõman äpp äride, restoranõ ja kotussidõ kottalõ, kon pakutas galeegikiilset teenindüst ja sinnä saa jätta arvustusõ, ku hää tuu om. Tubli firma saava kittä, halv tüü laita. Sammuudu avitas keeleaktiviste organisatsiun tegeldä kotusõpäälitseide umavalitsuisiga, kiä ei taha vai ei mõista pakku kooliharidust ja ummi teenüsit galeegi keelen.

Päält keele om Galiitsian viil hulga esierälist. Ku muu Hispaania ollõv rohkõmb kuiv ja kõrvõnu, sis tan või löüdä hulga paksu eukalüptimõtsa, mäki ja ookeani esierälist randu. Süvväs päämädselt katsajalga ja kalla, esieränis turska, miä olf mi maitsemiilile küländ ikäv. Egä liin om esimuudu: mõni väega keskaignõ, mõni om häitsenü 19. aastagasaal ja om nigu mereviirne Riia ja tõnõ jäl nigu Havanna. Kõgõ põnvõvamba olli väiku külä mere veeren, näütüses võisõ säääl nätä egä maja moro pääl väikut jalgu pääl majakõist, miä, tullf vällä, om tuulutusoõga kombõperine ait.

Kävemi külän viil Miranda do Douro, miä om hoobis Portugali maa pääl väiku liin ja piirkund, kon 4000 inemist kõnõlas umma kiilt, miä olõ-i ei hispaania ega portugali keele muudu. Tuu om miranda kiil, miä tunnistõdi Portugalin keeles 2005. aastagal. Mirandamaa om mäkitagunõ maa, miä olõ-i aastasatu joosul olnu väega pallo maailmaga kõudet. Hispaania poolõ pääle tekkü hää tii viil 1960. aastil, ku ehitedi tamm üle Douro jõõ. Kuigi kõnõlõjit om keel veidü ja noorõmb põlvkund om inämbüisi pidänü vahtsõst kõnõlõma opma, om himo uma keele pästmise man suur. Näil om kül õnnõ üts ütüsüs, kiä tegeles vanainemiisi keele salvõstamisõ, raamatidõ ja opimätorjalõ vällätüütämise-ga, a egäüts om tuu man veidükese multitalent.

Miranda piirkunnan om esieräline rahvamuusiga, ja



Vanõmbidõ kogo saadigu Vigo ülikooli profesriga kokko saaman, mika oll' üten põlisrahvidõ aktivist Loode Oliver.

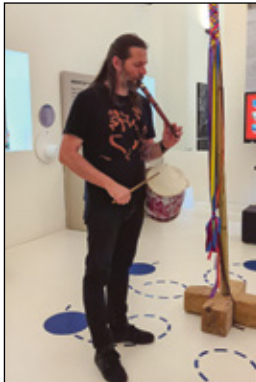
rahvatandsu, midä om vahtsõst luud, opatas veidükese ka koolin. Om esiki ütlemine, et väiku rahva kottalõ om näil innekuulmalda hulga folkbände.

Rahvatandsu olliva tandsma pantu kõik kotusõpäälidse kooli poiskõsõ. Päält inemisi päälenakkamisõ om hää kuuntüü kohaligu umavalitusõga: liinapää kõnõl meile kokkusaamisõl, et seo kiil ja kultuuriline umaperä om kõgõ kasulikumb näile uma piirkunna tutvastegemise ja edendamise man, esieränis Portugalin, miä ollõv muidu väega tsentraliseerit riik.

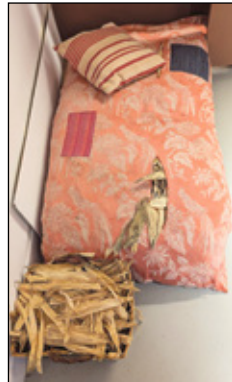
Pallu mõttit kuuntüüs tegüsi mõlõmba poolõ päält. Ku galeege käest olf oppi vahtsõst tehnoloogiat ja suurõmbat kuuntüüd, sis mirandadõga olnu põnnõv tetä kultuurivahetust ja näüdätä võrokõisi keelepesäsüstemi vai opimätorjalõ. Põnvõst teküti viil umbõlõ illos luudus, tõistsugunõ süük ja hää inemise. Mi reis sai teos teno Euruupa vähembüsravhidõ grupi MARIO projektilõ, mink jaos and rahha Euruupa Liit.



Paigapäälidse kooli sainatsehkendüs «Kõnõla ja näütä seod kiilt».



Üte käega mängmise vile Miranda muusõumin.



Maisilehist madrats Galiitsiast.



Galiitsia jalgu pääl viläait *hórreo*, minkal om kivve vaihõlt tuulutuso süstem.

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnanimmi perioolõmisõst ja tähendüsest.

Jõgeva ja Jõgeda

Nimel Jõgeva om Eestin 225 kandjat, nimel Jõgeda 51 kandjat. Jõgeval om kolm võimalikkü algust: Põlva kihlkunna Võru mõisa Kääpä külä, Kodavere kihlkunna Pala mõisa ja nime Babin eestistamine. Jõgeda algus om õnnõ Võru mõisa Kääpä külän. Mõlõmbast nimest om Eesti perekonnanimeraamadu käsi-kirän kirutanu Kiristaja Arvis.

Kääpä om suur vana külä Võhandu jõõ veeren ja seo jõgi andsõ talupoigõlõ neli kõrda mõttõ priinime valimises. Pastor Schwartzi personaalraamatun 1817–1831 om Koroli Peebu perrätulõjilõ ja paarilõ sugulasõlõ mõisan pant nimi *Jõggewa*, Koroli Aadu perrätulõjilõ *Jõeperra*, Kausta Hansu perrätulõjilõ *Jõeweer*, Kausta Hindriki ja Kersna perrätulõjilõ *Kaustajõe*.

Ku Jõepera (49 kandjat) ja Jõeveer (83 kandjat) omma läbipaistva nime, sõs Jõgeva nõud seletämist. Sõna *jõgev* om Wiedemanni sõnaraamadu sõna ja tähendüses om üteld: *fliessend, strömend* 'juuskja, kõva vooluga'. Võru keelen olõssi sama sõna **jõ-kõv : jõgõva*.

Nelläs algnimi **Kaustajõe* om Põlva kihlkunnalõ tüüpidlisse ehitüsegä, kon om kokku pant Kausta lisanimi (talunimi) ja määnegi tõnõ sõna. A hingelugõminõ 1826 tuud nimme ei tunnista, õkva edimädsõ *Jõggewa* takan om järgmädsõle perrele, Kausta talu perrele kirja pant *Jõggeda*. Ka pastor om personaalraamatun 1832 naanu prukma *Jõggeda* (*Jeggeda*) nimme, mainin är, et 1823–1831 om keriguraamatin pruugit nimme *Kaustajõe*. Seo märküs lätt kokku Schwartzi meetrikidõga, kon 1823. aastaga jaanuarist pääle omma kõikil laulatuisil ja ristmisil priinime man, muu hulgan ka Kausta Juhan Kaustajõe lat-

sil. Tuuperäst tundus, et Jõgeda om tegünü Jõgeva nime iinkuju perrä ja mõisakiruta-ka kää all. 1832 sai Jõgedast ka kerikuraamatidõ nimi ja Kaustajõe kattõ käibelt.

Pala mõisan panti *Jõgewa* ~ *Jõggewa* Lindmetsa talust peri rahvalõ. Lindmetsa talu om Ojakülän, parla Vea külä all. Suurt jõkõ säääl lähkün olõ-i, Haavakivi jõõ algus sõski om. Või-olla olf tuul perrel kõüdüs tunnõdu kotussõnimega Jõgeva? Jõgeva liinalõ nime andnut Jõgeva mõisat arvatas niisamatõ viivoolu perrä nime saanus, mõisa kotus omgina Pedja jõõ saarõ pääl.

Või ka olla, et Pala mõisan pantu Jõgeva priinimi om täambädses suutumas vällä koolnu. Ütel Babini nime Jõgevas eestistänül perrel olf külh hulga latsi. Egäl juhul, Jõgeva nime mitmastsaast kandjast suurõmb jagu om noid, kiä kandva Võru mõisa Kääpä küläst peri nimme.

SAARÕ EVAR

Kümme ammõt

Pensionär URMI AILI kirotas, et läbi terve elo om tedä saatnu tüü. Kül tull varahadsõn latsõpõlvõn aiavillä kitsku ja lehmi karata, kolhoosipõllu pääl kõblada ja karalada man hainu küünü aia. A tan om juttu noist suurõpõlvõ ammõtist, midä tä om opnu vai kon tüütänü.

Säitsmes ammõt – lillimüüjä ja -säädjä

Kuna minno lilli väega huvitasõ ja põhitüü kõrvalt jäi pallo aigu üle, lätsi puuti osatüüaoga lillimüüjäs.

Tuu tüü olf mullõ väega meele perrä. Esieränis hää olf olla lille seen kesk talvõ, ku välän kõik puu ja puhma lumõ all magasiva. Kats kõrda nädälin tuudi Hollandist vahtsõ lille, mis tulli otsõst lühembäs lõigata ja vaasi leügehe vette panda. Egä päiv tulli vaasi puhtas mõskõ ja lilli jäl otsõst veidü-



Lillikoolin eksämil. Teema: imä ja katsiku latsõ.

kese lühembäs lõigata. Ruusõl tulli kõik alomadsõ lehe ja nõgla är võtta, et kässile mulku sisse ei tsuska.

Egäl lillil olli uma nõudmisse. Näütüses rüälilli ja nelgi tahtsõva veidü vett, karakakar ja ruus rohkõmb.

Ku lillipoodin tüüti, sis olf vaia õnnõsuuvmiskaartõ ja pärälinte kirota ja kingitüisi pakki ni lillipuntõ, -kõrvõ ja pargi tetä.

Tuu jaos, et näid mõista, lätsi

ma rahvaülikuuli lillisäädjäs opma. Kursusõ olli kats kõrda nädälin ja kestevä õigõ mitu kuud. Säääl mi opsõmi egäsugutsit asju. Kül ohuliidsi, kül tihhembit pargi tegemä, suuri ja vähämbit säädmiisi mitmõsugumaidsi ettevõtmiisi jaos ja esiki ruumikujondust.

Lillest omma mul külh hää tiidmise. Ku lää esi lille ostma, sis mõista joba kaia, määne tutt om värski ja määne vana. Ku mõni müüjä ütles, et egä päiv tuuvvas vahtsõ lilli, sis tuu om võlss jutt.

Mõnikõrd tull lillipoodin tetä nii suuri lillipuntõ, et ostja es mahu näidega ussõst vällä. Mälehtä, et ütškõrd telliti punt, kon keskel olf sada ruusi ja ümbre tollõ viil kipslilli ja rohilidsõ lehe.

Õigõ kipõ päävä olli pühhi aigu ja tähtpäivil, nigu naisipäiv, imäpäiv ja koolilõpõtamisõ. Sis olf poodin nii pikk saba ku vanastõ inne jõulõ mandariine peräst.

URMI AILI

Kunsti pututus

VÄLJANDU ELLEN

Kunstist om rassõ lühküle kõnõlda, selle et tuud ilosat kinni püüdmäldä imeht, miä sinno süämele tsuskas, om väega pallo. Olkõ tä maal, voolit kujo vai korgidõ tornõga aoluulinõ maja.

Kost musugutsõl inemisel suur huvi kõgõ kunsti vasta om peri, ei mõista arvada. Tõisi säändsit terven sugu-võsan olõ-i. Päälegi tulõ ma päält ilmasõa latsõpõlvõst, kon pääsüük olle heering-silk, vorstist inämbähe kõnõldi muinasjuttõ. Elokotuski vana pimmen ahtakõsõn puulobudikun. Nii et kunstist olle asi iks väegadõ kavvõn.

Minkagiperäst mahtu siski tuu pimme kortli saina pääle üts maalit pilt, miä siiämaani silmi iin sais. Tuud ma kõgõ vahtsõ – tuud arvada põhamaa korgõ mägiijõd vatutavat vett, miä kivve pite alla juusk. Ni mõlguhti ummi mõttit. Või-olla tuust pääle naksigi kunstist luku pidämä. Kohe tuu pilt kolimiisiga kattõ vai vahetõdi kogoni söögikraami vasta, olõ-s perän inämb kellegi käest küssü. Külh olf mul teedä, et vanaimä veletütär, kiä Taľnan elli, olf tüütänü Scheeli pangan, tudiirnü eski Pariisi ülikoolin ütäl aol Viiralti ni tõisi tuuao kunstnikõga ja käve näidega tihtsäle läbi. Luise vai Louise Sider täl nimes. A et täl hindäl suur maalikogo olf, mink tä ildamba Tarto kunstimuu-



SOONÕ MADLI TSEHKENDÜS

sõummi hoita andsõ, ja et Johani Andrus täst hindäst 1936. aastal maali «Portree kassiga» joonist, saie ma ildaaigu tiidä, ku Levini Mai täst 2018. aastal kirof. Või-olla Luise varramba Võron külän kävven kinksegi vanaimäle tuu vana maali, ei tiä joht.

Koolin olle mi kunstioppaja esi kah käünü Pallasõn. Tä andsõ meile edesi tiidmiisi, kuimuudu nii inemist ku ubinat õigõ nuka all kujota. Edimäne uhkõmp kunsti tudiiir-

minõ tulle 5. klassin Kadrioro kunstimuusõumin. Sääl pois-kõsõ itsitivä kõvva, ku alastõ naistõrahva marmorkujjo näivä, a et säälsaman lähkün pallas Adam saisõ, sis lätsi tsuradõl silmä maaha ni kõrva vereväs. Toona olõ-s Aadama ülikunnan iho avaligus näütämises.

Peränpoolõ tullf hindäl suur iso egäl puul, kon vähägi kunstinäütüsi vai muusõummõ olle, nuu läbi kävvü. Umal aol muidogi Peterburi Ermitaaž

tävven helkämisen võttf iks hingelõõri kinni, tõõsõ gallõrii tul-liva ildampa kaemisõlõ.

Ma muidogi piä luku iks peris kunstist, kon nätä merelainõ vatutordi värmivahetus vai jälki tuu Rodini kujo «Mõtlõja», miä tõtõst pand mõtlõma. Tuud väikut musta kruuti suurõ valgõ paprõ ülemädsen nuk-mõista ei ma kunstis pitä. Säändsit vorpsõmi mi musta tussiga koolin esiki.

Kõgõ ilma kunstnigõ-savi-vuuljidõ man piä ma väega luku Eesti umist kunstnigõst, tan olõ-i vaia häpü tunda. Joba Kölerist pääle, kiä mullõ ammu miildü – täst nüüd illos paks raamat tett. Vai Mägi Konradi elo- ni maaliraamat, hing jääs kinni, ku kaet.

Kistumada hää miil, et Pruuli Tiit võtsõ uma merereise kõrvalt süämehe kokko kořada kogo Eesti kunstnigõ mere-maalõst, olkõ nä tunnõdu vai tundmada. Tuu raamat «Purjed heisata!» om siidine silmäle ja lämmi süämele.

Ei saa mullõ kunstist ilman küländ. Olkõ tuu täpsä pintsli-tõmbamisõga Köler, kipõn tummõsunge Viiralt, värmitupsõga Mägi vai viil kiäki... Egäs aos, olkõ talvõl vai sügüse, lövvät meeleperäde kaemisõ. Võiolla võtat hinnäst tõiest priis ja kätte parhilladsõ ao kunstnigu Küttise Pireti maali-raamadu, kon värsiki rian:

*Tuulte tühjal tagamaal
otsin iseend,
igäühel oma saar,
oma kaksikvend.*

taivah. Ust ei lüvvä Nordica juhtõ iih kah kinni, selle et noil om jo hää tiidmine olõmah. Nii saa naada Nordical jälki häste minemä. Ja maainemine või lüvvä jälki suurõst õnnõst kässi kokko ja hõigada: «Või taiva-kõnõ, ku hää iks om, ku midägi om! Parõmp iks ku peris ilma!» Lõpus saava kavvõmba nuka inemise kah suurt ilma nätä. Pääasi, et ilma pidä.

HILLEPI EINAR

Vahtsõnõ liin lindamisõs

Nordica õhumassinidõ lindamisõga om Eestimaaľ tsipakõsõ nühä lännü. Joba pikembät aigu. Nuu linnu tüküse kõiki rohkõmp õhulossi mano viimä. A olõ-i hullu. Targa mehe mõtliva tükk aigu ja lõudsevä välläpäsämise. Nordica asõmõl tetäs Vahtsõhliinah vahtsõ ettearvamisliini vallalõ. Lindajilõ omma kimmäle kõik mugavu-

sõ antu. Tuu kotusõ, kohe linnatas, saava kõik teedä massinahe istõh ja ettearvamisõga. Kiä täpsembäle arvas, tuu kavvõmbalõ saa. Midägi halva kiäki taast asäst olõ-i arvanu, selle et piloodi kotusõ pääle istmises omma uma kimmä sõna andnu kõigilõ teedä kõgõ parõmba ettekuulutaja. Kõik, kelle käest küstü om, kuulutasõ vahtsõlõ liinile kipõt täüssaamist. Lindajilõ, kiä vähägi ettearvamisliiniga linnada tahtva, om lin-

nukih istmõ kõrvalõ pant suur pütütäüs kohvipaksu ja vahtsõ tsiapõrna. Egä jummal kõrd, ku lindama läät.

Liini pääle om lubat tuvva lindava laiva, mis nakkasõ pakma kõvva konkurentsi kipõlaivulõ mere pääl. Laivu tegemises om nigu kõrd ja kohus vällä kuulutõt inämbpakminõ. Esieränis omma oodõdu soss-sepä säitsme maa ja mere takast, selle et nuu pidi olõma maru kõva tegijä säitsmendäh

Latsilõ

Vastus saada **üte nädäli joo-sul meiliaadrõssi pääle** latsinukk@umaleht.ee **vai postiga:** Uma Leht, Tartu 48, 65609 Võro.

Vastussõ mano panõ kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka **postiaadrõs.**

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit välläandit. Latsinukka tugõva Võro instituut ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastussõ:

1. sais
2. näütäs käega
3. hüppäs
4. sais kässi pääl
5. itsitäs
6. mäng balõriini
7. pikutas tooli pääl
8. imestäs
9. laul
10. sirotas.

Avvohinna saa SOONÕ ANNI (7) Kärgulast.

1. Pildi pääl om kolm jänest.	õ	v
2. Mõlõmba' jänesse' omma' valgõ'.	õ	v
3. Jänessil omma' musta' silmä'.	õ	v
4. Jänesse' juuskva'.	õ	v
5. Jänesse' kükütäse' puhma all.	õ	v
6. Üts jänēs om pruuni-valgõkirriv.	õ	v
7. Takanpuul paistus kuusõmõts.	õ	v
8. Taivan paistus verrev kuu.	õ	v
9. Taivas om hellesinine ja roosa.	õ	v
10. Mõni pilv om roosa.	õ	v

Kae' pilti ja otsusta', kas lausõ' om õigõ vai võlss.



PILDI TSEHKEND SAARÕ HILDA MARIN (10).

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.



Tossu Tilda pajatus

Pahandus laulupidol

Laulu- ja tandsupidol omma kavvõmba kandi latsõ läbi ao Taľna liina koolimajjulõ üu-majalõ pantu. Koolilatsiga kääv-ä ütēn kuulmeister, kiä valv-va, et latsõ koerust es tennü.

Ütskõrd es taha noorõmba oppaja üte Võro kooli latsiga ütēn minnä ja näidega panti ütēn kats vanõmbat, pia pensio-nil oppajat. Noil es olõ inämb jõudu latsiga sammu pitä ja nä vässüvä väega är, selle et õda-gu olf koolimajan pido, kon lat-sõ tandsõ ja tralliti.

Ku tullf magama minemise aig, lasti klassitarõst suurõ tulõ är, õnnõ üts hämmär lambikõ-nõ jäeti palama.

Üüse heräsi ütē valvja üles ja kai, et ütē vähämb poiskõnõ om näost maru imeligult val-gõ. Kutsõ tõõsõ oppaja kaema ja kullõma, kas poiskõnõ õks

hengäs. Suurõ vaivaga jõudsõ-va nä otsussõlõ, et hengäs külh, a maru vaivalidsõlt. Mis tetä?

Hiitünü oppaja lätsi vällä kooli-maja trepi pääle asja arotama. Kas tulõ kodo kõlista ja küssü, om poiskõsõl määnegi tervise-hädä? Vai tulõ kipõabi kutsu?

Päält väikut arotust lätsi oppa-ja tagasi tarrõ. Tarõn es olõki poiskõist sängün. Kooli vüürü-sest kostu, kuis kamp latsi tulõ naaru ja nalaga, tuu väikumb poiskõnõ kah tõisi hulgan sele-tämān, kuis tedä koolnus peeti.

Tuukõrd olf moodun pastiiir-mine: suurõmba olli väikumba poisi näo hambapastaga kok-ko tennü. Tuuperäst olfgi poisi nägo nii valgõ, et ka hämärān oppajilõ silmä naas.

Hiitünü oppaja saiva kül lat-si pääle pahatsõs, a olli siski rahul, et asi selges sai ja häste lõppi.

TOSSU TILDA

Muda Mari pajatus

Sõida bussiga!

Ma kuuli raadiost, et bussijuhi nakkasõ inemiisi tiiperve pääl maaha laskma. Mitte püssä-ga. Säädüshe pandas kirja, et bussijuhil om õigus inemine piätüisi vaihõpääľ umah tii-otsah bussi päält maaha laskõ.

Tulõ vällä, et siiämaani omma hää ja abivalmi bus-si-juhi säädüst riknu: kūsümise

pääle omma poodikotiga vana-memme kõgõ tarviligu paiga pääl maaha saanu. Nii-sama koolilatsõ. Parhilla ütles sää-düs, et ku bussijuht koolilatsõ piätüisi vaihõľ maaha pand, piät tä latsõ käekõrval üle tii kah avitama. Vanainemise võissi kah julgõhe üle tii avita. Aigu om.

MUDA MARI

Telli Uma Leht!

6 kuud – 9 €, 12 kuud – 18 €, e-arvõ püsिमassuleping 1 € kuun.

tellimine.ee/umaleht,
tel 617 7717.